

Buhult, Virestad 2022-05-28

Svar på interpellation "Hur arbetar Älmhults kommun med värdegrundsfrågor i skolorna?" från Eva Ballovere

Artikeln som Eva refererar till handlade om antalet anmälda incidenter till arbetsmiljöverket.

Antalet anmälningar från Älmhults kommun var ungefär sju per år under en sjuårsperiod. Alltså även under åren som utbildningsnämnden hade en socialdemokratisk ordförande. Med tanke på att vi har drygt 1000 anställda inom utbildningsförvaltningen så tycker inte jag att antalet anmälda fall sticker ut. Jag tycker det är bra att avvikelser och tillbud anmäls så det ges en chans att dokumenteras, utredas och åtgärdas. Jag tror ärligt talat inte att det ens i Älmhult är allt som borde generera en anmälning till arbetsmiljöverket som i verkligheten anmäls. Detta gäller i ännu högre grad övriga kommuner i Kronoberg där mörkertalet torde vara ännu högre.

I utbildningsnämndens verksamhet går ca 1000 barn i förskola, ca 2500 elever i grundskola, ca 500 elever i gymnasiet samt ca 500 i vuxenutbildningens olika verksamheter. Utöver detta finns drygt 1000 personer som jobbar i våra skolor. Att olika former av konflikter uppstår i en grupp på runt 5500 personer som träffas varje dag i våra skolor är tyvärr oundvikligt.

Utbildningsnämndens utskott får varje månad en rapport om de anmälningar till huvudmannen som gjorts. Främst genom ett system som heter "Stella" där anmälda kränkningar m.m. redovisas. Utskottet granskar och säkerställer så rapporteringssystemet fungerar. Att de kränkningar och diskrimineringar som dessvärre uppstår så är det av yttersta vikt att ärendena rapporteras, utreds och följs upp. Att det är många anmälningar kan tolkas både som något positivt och som negativt. Att incidenter anmäls visar att värdegrundsarbetet fungerar och att nödvändig dokumentation finns tillgänglig vid behov av fördjupad utredning. Precis som det stod i artikeln så känner jag mig trygg med de insatser som görs. Givetvis önskar jag att ingen elev skall uppleva sig kränkt eller diskriminerad men jag tycker inte situationen är alarmerande. Vi har bra värden i vår årliga trivsel- och trygghetsmätning (skoltempen) och arbetet med att öka tryggheten fortsätter i våra skolor varje dag.

Eva skriver att det i kommunens medarbetarenkät framkom att många av våra anställda utsatts för hot och våld. Detta är något av ett mysterium då i princip ingen sådan incident har anmälts trots att en stor andel av vår personal säger att de har blivit utsatta. Åtgärder har vidtagits och personal

uppmannas att anmäla varje incident då ingen medarbetare skall behöva känna sig hotad eller fysiskt angripen. Här har vi nolltolerans. Denna frågar visar om något vikten av att alla incidenter anmäls, dokumenteras och utreds. En anmälan är första steget till att man kan komma till rätta med ett problem.

Här är svar på de frågor Eva ställer (i något omkastad ordning)

-Förekommer hatbrott i våra skolor?

Nämnden har vid något tillfälle diskuterat frågan och det vore naivt att säga att det inte förekommer. Dock inte på något sätt utbrett enligt den information som jag och utbildningsnämnden fått.

-Vilka åtgärder har du som ordförande i utbildningsnämnden vidtagit för att minska kränkningarna på våra skolor?

Jag har varit ordförande sen i november så det vore nog att förhäva sig att påstå att jag hunnit förändra något på djupet. Jag fokuserar på att fullfölja och stötta de insatser som redan är satta där det systematiska kvalitetsarbetet är det allra viktigaste. Värdegrundsarbete och trygghet är inga isolerade frågor då det i princip genomsyrar allt som görs i våra skolor varje dag. Trygghet och studiero är nyckelfaktorer för att vi även skall öka måluppfyllelsen.

-Hur ser värdegrundsarbetet ut för skolanställda i Älmhult ut

Se nedan

-Hur ser värdegrundsarbetet för elever i Älmhult ut?

Här har jag fått hjälp med svaret från utbildningsförvaltningen. Arbetet med hur man uppför sig, enskilt och i grupp genomsyrar egentligen allt som görs i våra skolor och förskolor.

Värdegrundsarbete i grundskolorna i Älmhults kommun

Systematiskt utvecklingsarbete

Skolorna har många sätt att följa upp hur eleverna mår och utvecklas mot målen inom värdegrunds- och demokratiuppdraget. I det vardagliga arbetet finns personalen nära eleverna och observerar det som händer och samtalar med dem. I samtliga skolor genomförs trygghetsvandringar tillsammans med elevrepresentanter för att identifiera platser som kan upplevas som otrygga. Ett annat sätt att följa upp hur eleverna uppfattar sin situation är via Skoltempen, en enkät som varje år går ut till samtliga elever i våra skolor, med frågor om bland annat trivsel och trygghet, men även stöd och hjälp, inflytande och delaktighet samt krav och stress. Både enkäten, trygghetsvandringarna och de vardagliga mötena med eleverna ger personalen och ledningen värdefull information om vad som fungerar riktigt bra och vad som behöver utvecklas.

Organisation

Samtliga skolor har ett team som arbetar systematiskt för att stärka tryggheten och trivseln för eleverna. De kallas för Trygghetsteam eller Likabehandlingsteam. Alla har även en plan att följa för det värdegrundande arbetet. Den kan ha olika benämning, vanligtvis kallas det för att man har ett psykosocialt årshjul med olika teman under året för de olika årskurserna. Dessa teman kan t ex vara:

trygga grupper, likheter-olikheter, kärlek, etik och moral. Det handlar om allas lika värde och rättigheter, att kränkande behandling, trakasserier och diskriminering inte är accepterat och syftar till att skapa trygga grupper. I detta arbete samarbetar personal ur elevhälsan, till exempel kurator och skolsköterska, med lärare och elever. På de skolor där det finns social mentor, elevcoach eller liknande funktion har de också en framträdande roll i både planering och utförande.

Olika insatser och strategier

Kooperativa lärandet

Flera skolor jobbar med kooperativa strategier som tränar eleverna att vara tillsammans. Eleverna får dela med sig av kunskap och känna att de behöver varandra vilket bidrar till trygghet. Det kooperativa arbetssättet är även ett sätt att variera undervisningen med lite mer aktiva inslag där fler elever kommer till tals. Eleverna uttrycker att de tycker att det är roligt och lärorikt att jobba tillsammans vilket bidrar till trivsel. Även studieron ökar med hjälp av det kooperativa arbetet. Eleverna hjälper varandra och blir mer självständiga i sitt arbete vilket gör att pedagogerna kan ägna mer tid till de som behöver det.

Schemalagt värdegrundsarbete

Alla skolor arbetar aktivt med att eleverna ska må bra i skola, trivas och uppleva studiero. Flera klasser jobbar med olika gruppstärkande övningar som EQ, "Bygg din grupp trygg" och "Gnissel i klassrummet". I detta arbete finns det en möjlighet att upptäcka elever som inte trivs i skolan genom till exempel samtal och diskussioner. Gruppen byggs upp vilket gör att eleverna känner en större trygghet och får en större förståelse för varandra.

Trygghetsskapande åtgärder

Det finns ett tydligt förebyggande arbete på skolorna som hela tiden är aktivt t ex. rastvaktsscheman och vuxennärvaro i kapprum och på väg till matsal där flera skolor har identifierat kränkningar, närvaro av vuxna eliminerar riskerna för att kränkningar inträffar.

I flera skolor finns möjlighet att ta upp saker/händelser med all personal på konferenstid – detta bidrar till ökas samsyn och samarbete inom och mellan olika arbetslag. Det är viktigt att alla har samma förhållningssätt och bemötande, håller samma regler.

Eleverna är i samtliga skolor delaktiga vid framtagandet av regler och uppdatering av regler. Det gör att det blir lättare för dem att förstå och följa reglerna.

Fem av kommunens grundskolor har under nuvarande läsår infört återkommande rastaktiviteter genom att delta i Trivselledarprogrammet. Rastaktiviteter kopplade till Trivselledarprogrammet leds av elever med stöd av vuxna. Projektet stöds av medel från IKEA och bidrar till ökad fysisk aktivitet och social gemenskap för eleverna på rasterna. Forskning visar att fysisk rörelse bidrar till bättre förutsättningar för koncentration och inläring. Den sociala gemenskapen och styrda lekar bidrar till en ökad trygghet på rasten och mindre

konflikter. Flera skolor har utöver Trivselledarprogrammet även rastaktiviteter som leds av vuxna.

Utbildning

Skolverkets utbildningsmoduler "Att främja likabehandling" har använts och används för utbildning av personal på några skolor. Arbetet med modulerna har löpt över två läsår och bidrar till ökad kunskap och samsyn i förhållningssätt och metoder.

Tomas Harrysson, Centerpartiet

Ordförande i utbildningsnämnden